

ingediend op **1091** (2021-2022) – Nr. 1
12 januari 2022 (2021-2022)

Voorstel van resolutie

van Elisabeth Meuleman, Meyrem Almaci, Celia Groothedde,
Jeremie Vaneeckhout, Tine Van den Brande en Stijn Bex

over een duurzame aanpak
en langlopende steunmechanismen
voor de cultuur- en eventensector
tijdens de coronacrisis

TOELICHTING

De coronacrisis duurt nu al bijna twee jaar en het is ondertussen pijnlijk duidelijk geworden dat er langere tijd rekening zal moeten worden gehouden met het virus en met de impact ervan op de maatschappij en de cultuursector. Hoog tijd dus voor een plan voor de cultuursector op lange termijn, waarin zowel aan cultuurwerkers en culturele organisaties als aan de evenementensector een duidelijk perspectief geboden wordt.

Na het Overlegcomité op 23 december 2021 was het voor de cultuursector welletjes geweest. De sector was er niet over te spreken dat cultuur opnieuw als pasmunt werd gebruikt om de horeca en winkels open te houden. Er was geen begrip voor de keuzes van het Overlegcomité, ook niet in politieke kringen. Het was dan ook onaanvaardbaar dat de sector als enige zulke zware maatregelen opgelegd kreeg, terwijl er geen enkel wetenschappelijk bewijs is dat culturele evenementen, veilig als ze worden georganiseerd, zouden bijdragen aan stijgende besmettingscijfers. De sector was de allereerste om te sluiten op 13 maart 2020 – nota bene op eigen initiatief. Hoewel de cultuursector altijd een grote verantwoordelijkheidszin heeft getoond, was het weer die sector die in het zand beet, deze keer opnieuw zonder degelijke argumenten. Disproportioneel, zo oordeelde ook de Raad van State, en de beslissingen van het Overlegcomité werden teruggedraaid. Een bedenkelijk schouwspel, dat nog maar eens een forse deuk veroorzaakte in het vertrouwen in de beleidsmakers.

Culturele organisaties en individuele kunstenaars – professioneel of amateur – krijgen het opnieuw zeer hard te verduren. Opnieuw moeten ze voorstellingen en concerten afgelasten of opnieuw inplannen, met de onzekerheid dat ze dat waarschijnlijk nog een paar keer zullen moeten doen. Bij veel kunstenaars worden ook hun geannuleerde concerten niet opnieuw ingepland, omdat veel organisaties het zekere voor het onzekere nemen. Opnieuw verliezen duizenden kunstenaars inkomsten, opnieuw lijkt hun harde werk van de voorbije maanden een maat voor niets te zijn geweest. Opnieuw moeten ze op zoek naar een alternatieve datum of een alternatieve plek, en dat terwijl de programmatie al volledig verzadigd is, het budget ontbreekt en de energie op is. De sector is tijdens deze crisis altijd solidair geweest, met elkaar en met andere sectoren. Cultuur is een verbindende factor en net nu zijn die mensen belangrijk. Bovendien kunnen ze ontmoeting veilig organiseren: ontmoeting die hoognodig is. Mensen uit de cultuursector hebben nood aan steun, oplossingen en perspectief, zodat ze weten wat ze kunnen verwachten.

Elisabeth MEULEMAN
Meyrem ALMACI
Celia GROOTHEDDE
Jeremie VANEECKHOUT
Tine VAN DEN BRANDE
Stijn BEX

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

Het Vlaams Parlement,

- gelet op:
 - 1° het feit dat de coronacrisis de cultuur- en evenementensector al heel zwaar heeft getroffen;
 - 2° het feit dat de huidige coronamaatregelen onder andere bepalen dat organisaties door de publieksbeperking maar tweehonderd personen mogen ontvangen en ze dus voorstellingen en evenementen veelal niet op een rendabele manier kunnen organiseren;
 - 3° de geldende en afgelopen federale steunmaatregelen;
 - 4° de geldende en afgelopen Vlaamse steunmaatregelen;
- overwegende dat:
 - 1° de cultuursector geen geïsoleerde tak is die losstaat van andere sectoren en zeker niet de zogenaamde kers op de taart is, maar een essentieel onderdeel vormt van het geheel aan maatschappelijke sectoren;
 - 2° de opgelegde coronamaatregelen en de sluiting van de cultuur- en evenementensector als onduidelijk en zonder wetenschappelijke onderbouwing overkomt;
 - 3° er vanuit de sector allang vraag is naar een duurzaam plan op lange termijn;
 - 4° er behoefte is aan cijfers en aan het centraliseren en samenleggen van bestaand onderzoek over de sector. Nu is alle kennis versnipperd en ontbreekt een totaalbeeld, hoewel die centrale visie een noodzakelijke vertrekbasis is om beleid te voeren;
 - 5° de vroegere en huidige steunmaatregelen voor veel kunstenaars en organisaties ontoereikend zijn en hen (verder) in een precaire situatie duwen;
 - 6° de crisis niet alleen een financiële, maar ook mentale impact heeft op wie actief is in de sector;
 - 7° er een participatiedeficit dreigt bij het publiek;
 - 8° er in de relanceplannen vooral is geïnvesteerd in infrastructuur en er in verhouding veel minder middelen zijn vrijgemaakt voor creatie;
 - 9° de actoren in het veld over veel relevante kennis en praktijkervaring beschikken;
 - 10° er behoefte is aan een gestroomlijnd beleid, over alle beleidsniveaus heen;
- vraagt aan de Vlaamse Regering om:
 - 1° in samenwerking met het federale niveau een werkbare barometer te ontwikkelen, waaraan voldoende, duurzame ondersteuningsmaatregelen worden gekoppeld;
 - 2° alle sectoren mee te nemen in de ondersteuningsmaatregelen en geen of zo weinig mogelijk onderscheid te maken tussen de verschillende sectoren. Professionele kunsten, cultuureducatie, amateurkunsten, sociaal-cultureel werk, presentatieplekken, organisaties die focussen op creëren, en de cultuur- en evenementensector moeten veel meer benaderd worden als een ecosysteem: de ketting is immers zo sterk als de zwakste onderdelen ervan;
 - 3° de cultuursector op een gelijkwaardige manier te behandelen als de andere sectoren, bijvoorbeeld de sport en horeca, ze op elkaar af te stemmen en dat ook in het beleid te vertalen. Dat vereist een politiek engagement voor de sector;
 - 4° voor elke fase duidelijke en ondubbelzinnige draaiboeken uit te werken, die haalbaar en werkbaar zijn, zodat alle organisaties, (amateur)kunstenaars, crewleden, participanten enzovoort weten waar ze aan toe zijn;

- 5° een willekeur tussen gemeenten en steden te voorkomen, en de regels op de verschillende beleidsniveaus en op het niveau van Vlaanderen, Brussel en Wallonië op elkaar af te stemmen en met elkaar te aligneren;
- 6° te zorgen voor een duurzame verankering van de steunmaatregelen;
- 7° de impact van de coronacrisis op de volledige sector in kaart te brengen en onderzoek te voeren naar het verlies aan middelen en inkomsten, de sociaal-economische positie van de (individuele) kunstenaars, het verlies aan eigen inkomsten, de gevolgen voor participatie, de doorgroeikansen van kunstenaars, hun mentale welzijn, de gevolgen van het stilvallen van de internationale werking en tournees enzovoort. Elke mogelijke impact moet in kaart worden gebracht, zowel op korte, middellange als lange termijn, zodat er doordachte steunmaatregelen en oplossingen kunnen worden uitgewerkt;
- 8° rekening te houden met de (meest) kwetsbare groepen in de samenleving en hun – zelfs tijdens de strengste lockdown – de mogelijkheid te bieden om activiteiten te organiseren en eraan deel te nemen. De kans op isolement en vereenzaming is bij die groepen immers het grootst;
- 9° te investeren in een optimale ventilatie van de infrastructuur, zodat de veiligheid van de bezoekers, deelnemers en kunstenaars – ook als het om grotere groepen mensen gaat – gegarandeerd kan worden. Het gaat trouwens om een duurzame investering op lange termijn, want een goede luchtkwaliteit komt iedereen ten goede. Er moet worden gewerkt met realistische normen, die gebaseerd zijn op degelijk onderzoek, met een realistische timing voor investeringen en aanpassingen. Daarnaast moet ook rekening worden gehouden met de eigenaar van de infrastructuur, die vaak geen professionele kunstorganisatie, maar een (lokale) overheid of een andere organisatie is;
- 10° een ventilatiefonds op te richten dat voldoende middelen voor investeringen uittrekt, zodat organisaties aan de ventilatievereisten kunnen voldoen;
- 11° een sluitend systeem uit te werken voor de terugbetaling van tickets van afgelaste voorstellingen en concerten, zodat consumenten beschermd worden. Dat zal (hopelijk) ook de ticketverkoop opnieuw aanzwengelen;
- 12° te zorgen voor een annulatieverzekering voor kunstenaars en organisaties, waarin ook de internationale context mee wordt opgenomen. Organisaties die een beroep op steunmaatregelen doen, moeten het engagement aangaan om met die middelen kunstenaars te compenseren als hun voorstelling wordt geannuleerd;
- 13° bij het uitwerken van steunmaatregelen rekening te houden met het volledige proces en de volledige context, meer bepaald de tijd die nodig is om te creëren, de tijd voor reflectie en de werkprocessen, de repetities, de buitenlandse artiesten die in Vlaanderen komen werken, de organisaties of kunstenaars die met buitenlandse partners werken enzovoort. Ook daarvoor moeten de nodige middelen worden uitgetrokken, zodat de verschraving van het landschap als gevolg van de crisis op lange termijn wordt tegengegaan;
- 14° één aanspreekpunt voor de sector te ondersteunen. Uit de coronacrisis zijn sterke samenwerkingsverbanden tussen de deelsectoren ontstaan, die samen de belangen van de sector hebben verdedigd. Er is nooit zoveel overleg geweest als tijdens de crisis. Dat overleg moeten worden erkend, en moet structureel worden verankerd en gefinancierd. Daarbij moet goed naar de sector worden geluisterd, met de sector in overleg worden gegaan en vooral met de input en feedback van de sector aan de slag worden gegaan;

- 15° te investeren in het (mentale) welzijn van cultuurwerkers. Er moet worden gezorgd voor psychologische ondersteuning, niet alleen binnen organisaties, maar zeker ook voor freelancers, zelfstandigen en andere personen die in de cultuursector aan de slag zijn. Er moet voor een duidelijk aanspreekpunt, bijvoorbeeld een cultuurloket, worden gezorgd en mensen moeten ook worden samengebracht zodat ze met elkaar kunnen praten;
- 16° de sector te versterken door een wervende campagne op te zetten die het imago van de sector opkrikt en het publiek verleidt om te (blijven) participeren;
- 17° de sector te versterken door het aandeel cultuur in de Vlaamse begroting op te trekken en daarbij vooral oog te hebben voor middelen die naar de kunstenaars en hun werk gaan, door ze te oormerken.

Elisabeth MEULEMAN
Meyrem ALMACI
Celia GROOTHEDDE
Jeremie VANEECKHOUT
Tine VAN DEN BRANDE
Stijn BEX